

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209;

**CHISINAU
COURT OF APPEAL**

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209;

Curtea Constituțională a RM
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu, nr. 28

Curtea de Apel Chișinău, Vă expediază cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate a articolul 16 alin.(1) lit. g) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, depusă de avocatul Rusu Eugeniu, în interesele lui Martalog Alexandru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Troianovschi către Alexandru Martalog, cu participarea intervenientului accesoriu CA „General Asigurări” SA, cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Anexă: sesizare privind excepția de neconstituționalitate pe 13 file;
Anexe la sesizare pe 17 file;
Copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 26.04.2023 pe 2 file.

Judecătorul

Curții de Apel Chișinău

Viorica Mihaila

09:40
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 1289
" 11 " 058 2023

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
str. Alexandru Lăpușneanu, 28
or. Chișinău, MD – 2004
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

Avocatul Eugeniu Rusu

Reprezentant Martalog Alexandru

B. INFORMAȚII PERTINENTE DESPRE CAZUL DEDUS JUDECĂȚII INSTANȚEI DE DREPT COMUN

1.1. La 07 aprilie 2021 reclamantul Troianovschi Alexandru a depus Cerere de chemare în judecată împotriva pârâtului Martalog Alexandru privind compensarea prejudiciului în forma reducerii valorii bunurilor după reparație în sumă de 16175,15 lei, compensarea prejudiciului moral 8000 lei, ambele pretins suportate de reclamant urmare a deteriorării autovehiculului în accidentul rutier din 20 februarie 2021.

La temeiul acțiunii reclamantul a invocat că la data 20 februarie 2021 s-a produs accidentul rutier între automobilul de model „Land Rover Freelander”, cu numerele de înmatriculare _____, care -i aparține și automobilul de model Opel Zafira, cu numerele de înmatriculare _____, care-i aparține pârâtului Martalog Alexandru.

Conform procesului verbal cu privire la contravenție din 20 februarie 2021 pârâtul Martalog Alexandru a fost recunoscut vinovat în producerea accidentului, fiind sancționat în temeiul art.242 alin.(2) din Codul contravențional.

Conform art.1998 alin. (1) din Codul civil cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În conformitate cu art.2025 alin.(1) din Codul civil repararea prejudiciului se face în natură, prin restabilirea situației anterioare (transmiterea unui bun de același gen și de aceeași calitate, repararea bunului deteriorat etc.), iar dacă aceasta nu este cu puțință ori dacă persoana vătămată nu este interesată de repararea în natură, prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), stabilit prin acordul părților sau, în lipsa unui asemenea acord, prin hotărâre judecătorească.

Conform art.16 din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (*în continuare - Legea nr.414 din 22 decembrie 2006*) - pagubele care nu se repară de asigurător - **(1) Asigurătorul nu acordă despăgubiri pentru:**

g) reducerea valorii bunurilor după reparație;

(2) Pentru recuperarea daunelor excluse din asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto conform alin.(1), persoana păgubită este în drept să intenteze în instanță de judecată acțiune civilă împotriva persoanei răspunzătoare de producerea accidentului.

Prin raportul de evaluare nr.1181/04A din 11 martie 2021 s-a constatat că valoarea pierdută a automobilului reclamantului constituie suma de 16 175, 15 lei.

Având în vedere că în temeiul raportului de evaluare nr. 1181/04A din 11 martie 2021 s-a stabilit că suma prejudiciului cauzat prin reducerea valorii automobilului după reparație este în mărime de 16 175, 15 lei și luând în considerare că conform Legii nr.414 din 22-12-2006 legiuitorul a prevăzut expres că aceasta sumă se încasează din contul persoanei răspunzătoare de producerea accidentului solicit încasarea din contul pârâtului Martalog Alexandru a prejudiciului material în mărime de 16 175, 15 lei.

1.2 În apararea sa pârâtul Martalog Alexandru a menționat că a încheiat cu asigurătorul CA„GENERAL ASIGURĂRI”SA contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, a plătit asigurătorului prima de asigurare obligatorie de răspundere civilă, iar acesta i-a eliberat polița de asigurare nr. RCA1 – _____ din 10 iulie 2020.

Urmare a survenirii cazului asigurat, CA„GENERAL ASIGURĂRI” SA a plătit pe contul bancar al reclamantului Troianovschi Alexandru suma de 45400 lei cu destinația plății despăgubire de asigurare ordin nr.1320 din 05 aprilie 2021, raport de daună 0543-21-RCA din 31.03.2021 - ordin de plată nr.1105 din 05 aprilie 2021.

Prin scrisoarea nr.917-2021 din 15 aprilie 2021 CA„GENERAL ASIGURĂRI”SA a comunicat păgubitului Troianovschi Alexandru despre imposibilitatea recalculării sumei despăgubirii de asigurare întrucât păgubitul nu a prezentat documente despre efectuarea reparației la vreo unitate de specialitate, respectiv, din suma despăgubirii de asigurare a fost exclusă TVA (taxa pe valoare adăugată). **Totodată,**

asigurătorul a informat că va recalcula suma despăgubirii în momentul în care vor fi prezentate acte confirmative privind efectuarea reparației la o unitate de specialitate.

În ordinea prevederilor art.23 alin.(2) din Legea nr.414 –XVI din 22decembrie2006 în cazul daunei parțiale, valoarea pagubei real suportate este egală cu costul reparației părților componente sau a pieselor avariate ori cu costul de înlocuire a acestora, inclusiv cheltuielile pentru materiale, pentru lucrările de demontare și montare aferente reparațiilor și înlocuirilor necesare. Iar, potrivit alin.(4) din același articol din Legea nr.414–XVI din 22decembrie2006 costul reparației autovehiculului se stabilește pe baza documentelor eliberate de unitatea de specialitate acceptată de părți.

Reclamantul nu a prezentat documente eliberate de unitatea de specialitate pentru a demonstra efectuarea lucrărilor de reparație.

Constatăm că automobilul nu a fost reparat - posibil a fost valorificat prin vânzarea pieselor la schimb și nu a suportat efectul reducerii valorii de după reparație.

Compensarea reducerii valorii bunurilor după reparație presupune și efectivă reparație a bunului/autovehiculului și este obligatorie în cazul pretențiilor de compensare a reducerii valorii respective.

Hotărârea Judecătorei Criuleni sediul Dubăsari nr.2-632/2021 din 13octombrie2022, emisă de judecătorul Cerbu Adrian - prin care s-a admis acțiune și dispus încasarea sumelor de 16175,15 lei cu titlu de reparație a prejudiciului material, 2132,23lei cu titlu de dobânda de întârziere, integral cheltuielile de judecată – 5000lei cheltuieli de asistență juridică și 549,22 lei taxa de stat, respingerea pretenției privind compensația prejudiciului moral în sumă de 8000 lei - a fost contestată în ordine de apel.

C. OBIECTUL SESIZĂRII

Sesizarea are ca obiect verificarea constituționalității dispoziției art.16 alin.(1) lit.g) din Legea nr.414 din 22decembrie2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (republicată în temeiul art. III al Legii nr.239 din 29.12.2015 – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 25-30, art. 59), cu modificările ulterioare, prin raportare la prevederile art.7, art.16 alin.(2), art.20, art.23 alin.(2), art.26, art.46 și art.54 din Constituției Republicii Moldova.

Or, se constată existența incertitudinii rezonabile privind constituționalitatea art.16 lit.g) din Legea nr.414 din 22decembrie2006 - *potrivit căruia asigurătorul nu acordă despăgubiri pentru „reducerea valorii bunurilor după reparație”* - în raport cu dispozițiile constituționale enumerate, și anume:

- în partea omisiunii reglementării conceptului/formulei de calcul a prejudiciului în forma „reducerii valorii bunurilor după reparație – chestiune de interes public în raport cu volumul primelor de asigurare obligatorie plătite de posesorii de autovehicule, pe de parte, și în raport cu suma despăgubirii de asigurare plătită de către asigurător păgubitelui, pe de altă parte;

- în partea omisiunii reglementării incidenței factorului efectuarea propriu-zisă a reparației autovehiculului, ca element al componenței delictului civil;

- în partea excluderii componenței „reducerii valorii bunurilor după reparație” din despăgubirea de asigurare plătită de către asigurător păgubitelui – *raport parte întreg.*

D. ARGUMENTAREA INCIDENȚEI UNUI DREPT SAU A MAI MULTOR DREPTURI DIN CONSTITUȚIE

1. Prevederile relevante ale Constituției Republicii Moldova:

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 16 Egalitatea

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20 Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26 Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.
[...]

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alin.(2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

II Prevederile relevante din Legea nr.414 din 22decembrie2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule

Articolul 1. Sfera de aplicare

Prezenta lege reglementează raporturile juridice dintre asigurători, asigurați și persoane terțe ce derivă din contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, precum și modul de realizare a acestui tip de asigurare.

Articolul 3. Obiectul asigurării obligatorii de răspundere civilă auto

Obiect al asigurării obligatorii de răspundere civilă auto îl constituie răspunderea civilă a proprietarului și/sau utilizatorului de autovehicul pentru orice pagubă sau vătămare corporală produsă prin accident de autovehicul în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.

Articolul 4. Categoriile de persoane pasibile de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto

(1) Persoanele fizice și persoanele juridice care au în proprietate sau utilizare autovehicule supuse înmatriculării pe teritoriul Republicii Moldova sînt obligate să se asigure pentru cazuri de răspundere civilă auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accident de autovehicul produs în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării.

Articolul 11. Primele de asigurare

(1) Cadrul metodologic de calculare și aplicare a primelor de asigurare aferent asigurării obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă se stabilește prin actele normative ale autorității de supraveghere.

Articolul 14. Limitele răspunderii asigurătorului

(1) Despăgubirea de asigurare va fi stabilită și achitată în limitele răspunderii asigurătorului.

(2) Limitele răspunderii asigurătorului sînt:

- a) 1 000 000 de lei – la avarierea sau distrugerea de bunuri, indiferent de numărul persoanelor păgubite într-un accident;
- b) 1 000 000 de lei – pentru fiecare persoană păgubită în caz de vătămări corporale sau deces, dar nu mai mult de 5 000 000 de lei, indiferent de numărul persoanelor păgubite într-un accident;
- c) cuantumul maxim de despăgubire, stabilit prin actele normative ale autorității de supraveghere – la avarierea sau distrugerea de bunuri, în cazul aplicării procedurii de constatare amiabilă a accidentului de autovehicul.

Articolul 15. Pagubele care se repară de către asigurător

(1) Asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul

Articolul 16. Pagubele care nu se repară de asigurător

(1) Asigurătorul nu acordă despăgubiri pentru:

- a) partea din prejudiciu care depășește limitele despăgubirilor de asigurare prevăzute la art.14 alin.(2) la data producerii accidentului, indiferent de numărul persoanelor păgubite și de cel al persoanelor răspunzătoare de producerea pagubei;
- b) pagubele produse la locul de muncă de dispozitivele sau instalațiile montate pe autovehicul, utilizate ca utilaje sau instalații de lucru;
- c) pagubele produse prin accidente survenite în timpul operațiunilor de încărcare și descărcare, aceste accidente constituind riscuri ale activității profesionale;
- d) pagubele produse ca urmare a transportului de produse periculoase (radioactive, inflamabile, explozive), acestea din urmă determinînd sau agravînd producerea de pagube, dacă riscul transportării unor astfel de produse este supus asigurării obligatorii;
- e) prejudiciul legat de poluarea mediului din cauza unui accident;
- f) pagubele pricinuite de dispariția sau distrugerea valorilor mobiliare, banilor, pietrelor prețioase, obiectelor din metale prețioase și pietre prețioase, obiectelor de artă și altor obiecte ale proprietății intelectuale;
- g) reducerea valorii bunurilor după reparație;
- h) pagubele produse prin exploatarea autovehiculelor în cadrul întrecerilor și antrenamentelor sportive, organizate în locuri special prevăzute pentru acestea;
- i) pagubele produse în situațiile în care răspunderea asigurătorului nu începuse ori încetase;

j) prejudiciile produse bunurilor aparținând persoanelor fizice sau persoanelor juridice asigurate de răspundere civilă auto dacă au fost provocate de un autovehicul aflat în proprietatea sau utilizarea lor;

k) sumele pe care utilizatorul răspunzător de producerea pagubei este obligat să le plătească proprietarului, care i-a încredințat autovehiculul asigurat, pentru avarierea ori distrugerea lui;

l) sumele de recuperare a pagubei morale rezultate din accident.

(2) Pentru recuperarea daunelor excluse din asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto conform alin.(1), persoana păgubită este în drept să intenteze în instanță de judecată acțiune civilă împotriva persoanei răspunzătoare de producerea accidentului.

Articolul 23. Stabilirea despăgubirilor în cazul avarierii sau distrugerii autovehiculului

(1) Despăgubirea pentru avarierea sau distrugerea autovehiculului nu poate depăși nici una din următoarele valori:

a) valoarea pagubei real suportate;

b) diferența dintre valoarea autovehiculului la data producerii accidentului și valoarea rămasă;

c) limita despăgubirii prevăzută de prezenta lege.

(9) În procesul evaluării pagubei, atunci când este necesară înlocuirea părților componente și a pieselor, în cazul achitării despăgubirii prin virament în contul bancar al unității de specialitate, quantumul despăgubirii de asigurare urmează a fi stabilit de asigurător ținând cont de următoarele:

a) pentru autovehicule cu o vechime de exploatare de pînă la 3 ani și un parcurs de pînă la 100 000 km, costul reparației autovehiculului se stabilește pe baza documentelor emise de către unitatea de specialitate acceptată de părți. În acest caz, la reparația autovehiculului se vor utiliza părți componente și piese originale noi;

b) pentru autovehicule cu o vechime de exploatare de 4 ani și mai mult și/sau un parcurs mai mare de 100 000 km, costul reparației autovehiculului se stabilește pe baza documentelor emise de către unitatea de specialitate acceptată de părți. În acest caz, la reparația autovehiculului se vor utiliza părți componente și piese noi fabricate în bază de licență (piese after market) sau originale foste în folosință care corespund cerințelor tehnice și de securitate rutieră. În cazul când părțile componente și piesele noi fabricate în bază de licență sau cele originale foste în folosință nu sînt disponibile pe piața autohtonă, paguba real suportată pentru autovehicule se va determina conform prețului la părțile componente și piesele originale noi.

(10) În scopul prevăzut la alin. (9), la calcularea vechimii de exploatare a autovehiculului, atunci când aceasta nu constituie un număr întreg de ani, dacă din ultimul an s-a consumat o perioadă de pînă la 182 de zile, se ia în considerare numai numărul întreg de ani. Dacă din ultimul an s-a consumat o perioadă de peste 182 de zile, la calcularea vechimii de exploatare a autovehiculului, ultimul an se consideră drept an întreg.

(11) Indiferent de vechimea de exploatare a autovehiculului și parcursul acestuia, în cazul în care despăgubirea de asigurare se solicită în numerar sau prin virament în contul bancar al persoanei păgubite, quantumul despăgubirii de asigurare se stabilește luînd în calcul prețurile medii practicate de minimum trei unități de specialitate acceptate de părți pentru manopera și pentru materialele aferente reparației sau înlocuirii părților componente și pieselor avariate, precum și pentru părți componente și piese noi fabricate în bază de licență sau originale foste în folosință care corespund cerințelor tehnice și de securitate rutieră. În cazul când părțile componente și piesele noi fabricate în bază de licență sau cele originale foste în folosință nu sînt disponibile pe piața autohtonă, paguba real suportată pentru autovehicule se va determina ținînd cont de prevederile alin. (8).

(12) Actele de evaluare a despăgubirii de asigurare întocmite fără respectarea prevederilor prezentului articol nu pot servi drept temei pentru achitarea despăgubirii de asigurare.

III Directiva 2009/103/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi

Articolul 13 Clauză contractuală de excludere

(1) Fiecare stat membru adoptă toate măsurile necesare pentru ca, în scopul aplicării articolului 3, orice dispoziție legală sau clauză contractuală conținută într-o poliță de asigurare eliberată în conformitate cu articolul 3 să fie lipsită de efect în ceea ce privește pretențiile terților victime ale accidentului, dacă aceasta exclude de la asigurare cazurile în care vehiculele sunt utilizate sau conduse de către:

- (a) persoane care nu sunt autorizate în mod explicit sau implicit;
- (b) persoane care nu sunt titularele unui permis care să le dea dreptul să conducă vehiculul respectiv;
- (c) persoane care nu respectă obligațiile legale de ordin tehnic cu privire la starea și siguranța vehiculului respectiv.

Cu toate acestea, dispoziția sau clauza prevăzută la primul paragraf litera (a) poate fi invocată împotriva unor persoane care s-au îmbarcat voluntar în vehiculul care a provocat dauna, în cazul în care asiguratorul poate dovedi că acestea știau că vehiculul este furat.

Statele membre au posibilitatea, pentru accidentele survenite pe teritoriul lor, să nu aplice dispoziția de la primul paragraf, în cazul și în măsura în care victima poate obține despăgubirea prejudiciului său de la un organism de asigurări sociale.

(2) În cazul unor vehicule furate sau obținute prin violență, statele membre pot decide că organismul prevăzut la articolul 10 alineatul (1) va interveni în locul asiguratorului, în condițiile definite la alineatul

(1) din prezentul articol; în cazul în care vehiculul staționează de obicei pe teritoriul unui alt stat membru, organismul în cauză nu poate avea niciun fel de pretenții față de alt organism din statul membru respectiv. Statele membre care, în cazul vehiculelor furate sau obținute prin violență, prevăd intervenția organismului menționat la articolul 10 alineatul (1), pot stabili pentru pagubele materiale o franșiză de maximum 250 EUR, care să fie suportată de către victimă.

(3) Statele membre iau măsurile necesare pentru ca orice dispoziție legală sau orice clauză contractuală dintr-o poliță de asigurare, care exclude un pasager de la acoperirea asigurării pe motiv că știa sau ar fi trebuit să știe că șoferul vehiculului era sub influența alcoolului sau a unui drog în momentul accidentului, să fie considerată nulă în ceea ce privește cererile de despăgubire ale acestui pasager.

Legea nr. 106 din 21-04-2022 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule, potrivit cu preambulul său, transpune parțial Directiva 2009/103/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 263 din 7 octombrie 2009;

IV Legea nr. 106 din 21-04-2022 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule

Articolul 1. Obiectul de reglementare și domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege reglementează:

a) raporturile juridice dintre asiguratorii, asigurații și persoane terțe ce derivă din contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de accidente de vehicule, precum și modul de realizare a acestui tip de asigurare;

(2) Domeniul de aplicare a prezentei legi se referă la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, respectiv, la obligația de a încheia contracte și de a stabili excepțiile de la această obligație, la limitele teritoriale de acoperire și la limitele de răspundere a asigurării, la drepturile și obligațiile asiguratorilor, asiguraților și persoanelor păgubite, la riscurile acoperite și excluderile, la procedura de stabilire și de plată a despăgubirilor de asigurare și de verificare a asigurării, la facilitățile și penalitățile aplicabile asiguratorilor și asiguraților, precum și la instituțiile responsabile pentru furnizarea sau prezentarea informațiilor necesare stabilirii pagubei.

V Legea României nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie

Art.12 - Neacordarea despăgubirii - Asigurătorul RCA nu acordă despăgubiri pentru:

- a) cazurile în care proprietarul, utilizatorul sau conducătorul vehiculului vinovat nu are răspundere civilă, dacă accidentul a fost produs: (i) într-un caz de forță majoră; (ii) din culpa exclusivă a persoanei prejudiciate; (iii) din culpa exclusivă a unei terțe persoane, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 11 alin. (3) lit. d);
- b) prejudiciile produse bunurilor aparținând conducătorului vehiculului răspunzător de producerea accidentului, precum și cele produse ca urmare a vătămării corporale sau decesului acestuia, indiferent cine solicită aceste despăgubiri;
- c) în următoarele situații: (i) prejudiciile au fost produse bunurilor aparținând persoanelor fizice sau persoanelor juridice, dacă au fost provocate de un vehicul asigurat RCA, aflat în proprietatea ori utilizat de aceeași persoană fizică sau juridică și care este condus de un prepus al aceleiași persoane juridice ori de o altă persoană pentru care răspunde persoana fizică sau persoana juridică; (ii) bunul avariat și vehiculul asigurat fac parte din patrimoniul comun al soților; (iii) bunul avariat este utilizat de proprietarul vehiculului asigurat, care a produs dauna;
- d) prejudiciile cauzate în situațiile în care nu se face dovada valabilității la data accidentului a asigurării RCA sau asigurătorul RCA nu are răspundere;
- e) partea din prejudiciu care depășește limitele de răspundere stabilite prin contractul RCA, produs în unul și același accident, indiferent de numărul persoanelor prejudiciate și de numărul persoanelor răspunzătoare de producerea prejudiciului;
- f) amenzile de orice fel și cheltuielile penale la care ar fi obligat proprietarul, utilizatorul sau conducătorul vehiculului asigurat, răspunzător de producerea prejudiciului;
- g) cheltuielile făcute în procesul penal de proprietarul, utilizatorul sau conducătorul vehiculului asigurat, răspunzător de producerea prejudiciului, chiar dacă în cadrul procesului penal s-a soluționat și latura civilă;
- h) sumele pe care conducătorul vehiculului răspunzător de producerea prejudiciului este obligat să le plătească proprietarului sau utilizatorului care i-a încredințat vehiculul asigurat, pentru avarierea ori distrugerea acestui vehicul; i) prejudiciile produse bunurilor transportate, dacă între proprietarul sau utilizatorul vehiculului care a produs accidentul ori conducătorul auto răspunzător și persoanele prejudiciate a existat un raport contractual la data producerii accidentului;
- j) prejudiciile produse persoanelor sau bunurilor aflate în vehiculul cu care s-a produs accidentul, dacă asigurătorul RCA poate dovedi că persoanele prejudiciate știau că vehiculul respectiv era furat;
- k) prejudiciile produse de dispozitivele sau de instalațiile montate pe vehicule, atunci când acestea sunt utilizate ca utilaje ori instalații de lucru, acestea constituind riscuri ale activității profesionale;
- l) prejudiciile produse prin accidente survenite în timpul operațiunilor de încărcare și de descărcare, acestea constituind riscuri ale activității profesionale; m) prejudiciile produse ca urmare a transportului de produse periculoase: radioactive, ionizante, inflamabile, explozive, corozive, combustibile, care au determinat sau au agravat producerea prejudiciului;
- n) prejudiciile cauzate prin utilizarea unui vehicul în timpul unui atac terorist sau război, dacă evenimentul are directă legătură cu respectivul atac ori război.

E. ARGUMENTAREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI A UNUIA SAU A MAI MULTOR DREPTURI GARANTATE DE CONSTITUȚIE.

1.1. **Neconstituționalitatea art.16 lit.g) din Legea nr.414 din 22decembrie2006** în partea omisiunii reglementării îndeplinirii condiției efectuării propriu-zise a reparației autovehiculului, ca element al componenței delictului civil.

Potrivit art. 1998 alin. (1) Codul civil cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Astfel, răspunderea patrimonială reprezintă o formă a răspunderii civile delictuale, care se angajează față de delincvenți, în rezultatul încălcării unei obligații legale cu

caracter patrimonial. În sensul dispozițiilor menționate, este cert că pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic - temeiul răspunderii delictuale. **Temeiul răspunderii delictuale îl constituie componența delictului civil, care la rândul său include: prejudiciu, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită și un prejudiciu și vinovăția.**

Articolul generează confuzie și incertitudine juridică în raportul juridic reglementat, prin urmare contravine prevederilor art. 23 alin.(2) din Constituție. Legiuitorul a omis să reglementeze la art.16 lit.g) din Legea nr.414 din 22decembrie2006 necesitatea îndeplinirii condiției efectuării reparației bunului.

Prin urmare, apare necesitatea dezlegării dilemei dacă automobilul nu a fost reparat dar a fost valorificat prin vânzarea pieselor la schimb mai poate oare păgubitul pretinde compensarea reducerii valorii de după reparație ??? – dezlegare la discreția judecătorului de drept comun. O atare abordare se referă la o sarcină excesivă, neprevăzută de lege care implică riscul de a fi pusă în executare persoanei asigurate, care plătește an de an prime de asigurare obligatorie. După cum s-a întâmplat în cazul din speța dedusă examinării în instanța de fond - pag.8 alin.4 din textul Hotărârii Judecătorei Criuleni sediul Dubăsari nr.2-632/2021 din 13octombrie2022 „Cu referire la argumentul pârâtului precum că reclamantul nu a prezentat documente eliberate de unitatea de specialitate pentru a demonstra efectuarea lucrărilor de reparație și pretinsa pagubă real suportată, instanța de judecată reține acestea drept neîntemeiate. Or, la calculul sumei pretinse spre încasare a stat suport de evaluare întocmit de către SRL„EXPERTAUTO PLUS”, în baza propriilor constatări ale pieselor deteriorate și nu procesele verbale de constatare a daunelor nr. 0543-21 RCA din 03 martie 2021 și 19 martie 2021, întocmite de CA „GENERAL ASIGURĂRI” SA.”

Curtea Constituțională dispune de o jurisprudență formată în privința corespunderii normelor juridice prevederii art.23 din Constituție.

Astfel, Curtea Constituțională în paragraful 45 din Hotărârea nr. 5 din 06.03.2018, menționează că exigențele statului de drept presupun inter alia asigurarea legalității și a certitudinii juridice, iar potrivit paragrafului 46 al aceleiași hotărâri, Curtea a reținut că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate.

În hotărârea sa nr. 26 din 23.11.2010, Curtea Constituțională a reținut că pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție (a se vedea paragraful 10 al hotărârii Curții).

Totodată, în hotărârea sa nr. 26 din 27.09.2016, Curtea Constituțională a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Prin urmare, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în general două cerințe față de legi. În primul rând, legea trebuie să fie accesibilă. În al doilea rând, aceasta nu poate fi considerată „lege” doar dacă este formulată cu o precizie suficientă, care permite cetățeanului să-și controleze comportamentul; el trebuie să poată prevedea, în cazurile când este necesar și cu ajutorul cuvenit, într-un grad rezonabil, în circumstanțe specifice, consecințele care pot surveni în urma acțiunii sale (Cauza The Sunday Times v. the United Kingdom, 26.04.1979, §49).

Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza „Rotaru vs. România”, hotărârea din 04.05.2000, paragraful 55, a statuat cu privire la cerința previzibilității legii, că o normă este „previzibilă” numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane care, la nevoie, poate apela la consultanță de specialitate, să își corecteze conduita.

În jurisprudența sa, Curtea a mai subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe.

Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza Amann v. Elveția, hotărârea din 16 februarie 2000, § 56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983, §80).

Astfel, s-a instituit o obligație generală, impusă tuturor subiecților de drept, inclusiv autorității legiuitoare, care trebuie să se asigure că activitatea de legiferare se realizează în limitele și în concordanță cu Legea fundamentală a țării și, totodată, să asigure calitatea legislației. Aceasta întrucât, pentru a respecta legea, ea trebuie cunoscută și înțeleasă, iar pentru a fi înțeleasă, trebuie să fie suficient de precisă și previzibilă, așadar să ofere securitate juridică destinatarilor săi.

1.2. Neconstituționalitatea art.16 lit.g) din Legea nr.414 din 22decembrie2006 în partea omisiunii reglementării conceptului/formulei de calcul a prejudiciului în forma reducerii valorii bunurilor după reparație – chestiune de interes public în raport cu volumul primelor de asigurare obligatorie plătite de posesorii de autovehicule, pe de o parte, și în raport cu suma despăgubirii de asigurare plătită de către asigurător păgubitului, pe de altă parte;

Urmare a survenirii cazului asigurat, asiguratorul CA, „GENERAL ASIGURĂRI” SA a plătit pe contul bancar al reclamantului Troianovschi Alexandru suma de 45400lei cu destinația plății despăgubire de asigurare ordin nr.1320 din 05aprilie2021, raport de daună 0543-21-RCA din 31.03.2021 - **ordin de plată nr.1105 din 05aprilie2021**. În justificarea cuantumului prejudiciului de 16175,15lei, pretinsa valoare pierdută a automobilului de marca Land Rover Freelander nr/î ORBN 404, reclamantul a invocat Raportul de evaluare nr.1181/04A din 11martie2021 întocmit de către SRL „EXPERTAUTO PLUS”. Suma prejudiciului pretins în forma reducerii valorii bunului după reparație constituie peste 32 % din suma despăgubirii plătite de către asigurător păgubitului.

În partea în care posesorii de autovehicule sunt obligați prin Legea nr.414 din 22decembrie2006 să plătească asigurătorului an de an prime de asigurare obligatorie și este notoriu că urmare a implicării în accident rutier orice autovehicul dobândește o reducere a valorii sale, iar, pe de altă parte legiuitorul național a statuat clauză de excludere la art.16 lit.g) din Legea nr.414 din 22decembrie2006 chestiunea componentei „**asigurătorul nu plătește despăgubirea pentru reducerea valorii bunurilor după reparație**” este una de interes public și formula sa de calcul în mod obligatoriu trebuie să facă obiect de reglementare în lege.

Retinem unele concluzii despre calificarea categoriei respective ca fiind de interes public:

- în art.3 alin.1. din Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15decembrie2017 la categoria *entitate de interes public* legiuitorul enumeră și un asigurător (reasigurător)/societate de asigurări;

- Indicatorii de bază privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă RCA pentru perioada ianuarie - noiembrie 2022 potrivit datelor publicate de către autoritatea de supraveghere pe pagina sa oficială web <https://www.cnpf.md/ro/indicatori-si-raportari-specializate-6437.html>

1.1. Primele brute subscrise calculate - 651.354.957 lei

1.2. Suma totală a despăgubirilor de asigurare achitate - 266.113.474 lei

- Prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare privind cuantumul taxelor și plăților în anul 2023 nr. 56/13 din 25.10.2022 Taxele și plățile stabilite și percepute de Comisia Națională a Pieței Financiare în anul 2023 se referă și la plățile societăților de asigurări. Astfel, la pct.7.1. lit. a) din Anexa

nr.1 la Hotărârea CNPF nr.56/13 din 25.10.2022 societățile de asigurări plătesc din asigurări obligatorii 1% din primele brute anuale subscrise.

Reținem că nu se identifică o atare clauză de excludere nici în Legea României nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, dar, nici în Directiva 2009/103/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 263 din 7 octombrie 2009. Totuși, această prevedere este fidel transpusă în noua Lege națională nr. 106 din 21-04-2022 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule.

1.3 Neconstituționalitatea art.16 lit.g) din Legea nr.414 din 22decembrie2006 în partea excluderii componentei *reducerii valorii bunurilor după reparație* din despăgubirea de asigurare plătită de către asigurător păgubitului – *raport parte întreg*.

În ordinea prevederilor art.54 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova - Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți – (1) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Potrivit art.4 alin.(2) din Legea nr.414 din 22decembrie2006 persoanele fizice și persoanele juridice care au în proprietate sau utilizare autovehicule supuse înmatriculării pe teritoriul Republicii Moldova sînt obligate să se asigure pentru cazuri de răspundere civilă auto ca urmare a prejudiciilor cauzate prin accident de autovehicul produs în limitele teritoriale de acoperire ale asigurării. Iar, potrivit art.15 alin.(1) din Legea nr.414 din 22decembrie2006 - pagubele care se repară de către asigurător - asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul

Limitele de restrângere a drepturilor. Restricțiile asupra exercițiului unor drepturi sunt prevăzute expres în Legea Supremă și nu pot fi extinse. Orice restricție, înainte de a fi instituită, trebuie raportată la prevederile art. 54 din Constituție, care prevede că restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății. [HCC 40/2001 (constituirea gospodăriei țărănești)].

Scopul legitim urmărit prin restrângerea drepturilor. Scopul aplicării unor restricții în exercitarea anumitor drepturi sau restrângerea libertăților are vocația de a le facilita realizarea. Or, exercițiul unor drepturi sau al are unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune după caz, pentru: apărarea siguranței naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea anchetei penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale sau avarii [art. 54 alin. (1) din Constituție]. [HCC 28/1997 (privatizarea spațiului locativ din căminele departamentale)]

Limitarea exercițiului unor drepturi individuale, în considerarea unor drepturi colective și interese publice, ce vizează siguranța națională, ordinea publică sau prevenția penală, constituie în permanență o operațiune sensibilă sub aspectul reglementării, fiind necesară menținerea unui just echilibru între interesele și drepturile individuale, pe de o parte, și cele ale societății, pe de altă parte. [HCC 7 /2015 (testarea integrității profesionale), pct. 41]

Restrângerea drepturilor nu trebuie să fie exercitată în vederea discriminării, întrucât nu ar avea un scop legitim. În acest sens, toate autoritățile Republicii Moldova trebuie să respecte, atunci când adoptă acte normative, principiul egalității, consacrat în art. 16 din Constituție. Ele trebuie să justifice aplicarea unui tratament preferențial dacă situațiile sunt analoage, adică dacă persoanele sau

grupurile de persoane comparate se află în situații similare relevante. [HCC 11/2016 (limitarea drepturilor persoanelor afiliate băncii), pct.42]

Prin statuarea la art.16 lit.g) din Legea nr.414 din 22decembrie2006 - *asigurătorul nu acordă despăgubiri pentru reducerea valorii bunurilor după reparație* – legiuitorul a restrâns disproporționat dreptul asiguratului de a beneficia de asigurarea de răspundere civilă până la anularea existenței. Ceea ce contravine alin.(4) din art.54 din Constituția Republicii Moldova - restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Astfel, se constată neconstituționalitatea art.16 lit.g) din Legea nr.414 din 22decembrie2006 - *potrivit căruia asigurătorul nu acordă despăgubiri pentru reducerea valorii bunurilor după reparație* - în raport cu dispozițiile constituționale enumerate din minim trei considerente, și anume:

- în partea omisiunii reglementării formulei de calcul a prejudiciului în forma reducerii valorii bunurilor după reparație – chestiune de interes public;
- în partea omisiunii reglementării condiției efectuării reparației autovehiculului - element al componenței delictului civil;
- în partea excluderii componenței „reducerii valorii bunurilor după reparație” din despăgubirea de asigurare plătită de către asigurător păgubitului – *raport parte întreg*.

Reieșind din considerentele expuse, solicit Curții Constituționale a supune controlului constituționalității și a declara neconstituțională prevederea de la art.16 lit.g) din Legea nr.414 din 22decembrie2006

VI. DATE SUPPLEMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Aparent, Curtea Constituțională nu a suspus verificării constituționalitatea prevederilor art.16 lit.g) din Legea nr.414 din 22decembrie2006.

F. Lista documentelor relevante

- *ordin nr.1320 din 05aprilie2021;*
- *ordin de plată nr.1105 din 05aprilie2021;*
- *Hotărârea Judecătoriei Criuleni sediul Dubăsari nr.2-632/2021 din 13octombrie2022;*
- *mandatul avocațial.*

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe propria-mi onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

Întru confirmare semnez

Avocat Rusu Eugeniu

Digitally signed by Rusu Eugeniu
Date: 2023.03.29 02:42:11 IDT
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari (judecător: Adrian Cerbu)
Dosarul nr. 2a-250/23
2-21136173-02-2a-20012023

ÎNCHEIERE

26 aprilie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Ana Panov

Judecători

Angela Braga și Viorica Mihaila

Grefierul:

Maria Poparcea

Examinând în ședința de judecată publică cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă de avocatul Eugeniu Rusu, în interesele lui Alexandru Martalog,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Troianovschi către Alexandru Martalog, cu participarea intervenientului accesoriu CA „General Asigurări” SA, cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată, -

c o n s t a t ă:

La 07 aprilie 2021, Alexandru Troianovschi a depus cerere de chemare în judecată către Alexandru Martalog, cu participarea intervenientului accesoriu CA „General Asigurări” SA, cu privire la încasarea prejudiciului material în sumă de 16 175,15 lei, repararea prejudiciului moral în sumă de 8 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 octombrie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari, cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Troianovschi către Alexandru Martalog, cu participarea intervenientului accesoriu CA „General Asigurări” SA, cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost admisă parțial.

S-a încasat din contul lui Alexandru Martalog, în beneficiul lui Alexandru Troianovschi, prejudiciul material în sumă de 16 175,15 (șaisprezece mii una sută șaptezeci și cinci,15) lei, dobânda de întârziere în sumă de 2 132,23 (două mii una sută treizeci și doi,23) lei și cheltuieli de judecată legate de achitarea taxei de stat proporțional pretențiilor admise din acțiune în sumă de 549,22 (cinci sute patruzeci și nouă,22) lei și 5 000 (cinci mii) lei cheltuieli de asistență juridică. În rest, pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, s-a respins ca neîntemeiată.

La 04 noiembrie 2022, avocatul Diana Munteanu, în interesele lui Alexandru Troianovschi, a depus cererea de apel prin care și-a exprimat dezacordul împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni; sediul Dubăsari din 13 octombrie 2022.

La 07 noiembrie 2022, avocatul Eugeniu Rusu, în interesele lui Alexandru Martalog, a depus cererea de apel prin care și-a exprimat dezacordul împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 13 octombrie 2022.

La 29 martie 2023, avocatul Eugeniu Rusu, în interesele lui Alexandru Martalog, a depus cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate în temeiul art.12/1 CPC a normei prevăzute la articolul 16 lit.g) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006, în raport cu dispozițiile art.7,16 alin.(2), art.20, 23 alin.(2) și art.54 din Constituția Republicii Moldova.

Examinând cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă de către avocatul Eugeniu Rusu, în interesele lui Alexandru Martalog, Colegiul civil, al Curții de Apel Chișinău constată necesitatea ridicării excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 12/1 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin.(1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Așadar, pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea, cumulativ, a condițiilor obligatorii prevăzute la art. 12/1 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

În speță, obiectul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolului 16 lit.g) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006.

Prin prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, în coroborare cu dispozițiile art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317- XIII din data de 13 decembrie 1994, rezultă că Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Colegiul civil reține că obiectul excepției de neconstituționalitate face parte din categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către avocatul Eugeniu Rusu, în interesele lui Alexandru Martalog, care este parte a prezentului litigiu, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei.

Succesiv, Colegiul civil atestă faptul că o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, având ca obiect prevederile invocate de solicitant nu există, motiv din care cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate urmează a fi admisă.

Colegiul reține și faptul că obiectul apelului cu care a fost sesizată instanța de apel îl constituie hotărârea Judecătorei Criuleni, sediul Dubăsari din 13 octombrie 2022, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Troianovschi către Alexandru Martalog, cu participarea intervenientului accesoriu CA „General Asigurări” SA, cu privire la încasarea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată, prin care a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat din contul lui Alexandru Martalog, în beneficiul lui Alexandru Troianovschi, prejudiciul material în sumă de 16 175,15 (șaisprezece mii una sută șaptezeci și cinci,15) lei, dobânda de întârziere în sumă de 2 132,23 (două mii una

sută treizeci și doi,23) lei și cheltuieli de judecată legate de achitarea taxei de stat proporțional pretențiilor admise din acțiune în sumă de 549,22 (cinci sute patruzeci și nouă,22) lei și 5 000 (cinci mii) lei cheltuieli de asistență juridică. În rest, pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, s-a respins ca neîntemeiată.

Totodată, la caz, se reține că, la 01.04.2023 a fost abrogată nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule și a intrat în vigoare Legea nr. 106 din 21.04.2022 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule.

Conform art. 44 alin. (1) și (2) din legea prenotată, actele și faptele juridice încheiate sau, după caz, săvârșite ori produse înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legislația în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor. Prezenta lege se aplică tuturor contractelor de asigurare obligatorie RCA emise după data intrării în vigoare a acesteia și în legătură cu toate pagubele care se despăgubesc în baza acestora.

Totodată, alin. (7) al art.26 din Legea nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, stipulează că hotărârile Curții Constituționale produc efect numai pentru viitor.

În consecință, prevederile legale a căror control constituțional se solicită de către avocatul Eugeniu Rusu, în interesele lui Alexandru Martalog, sunt pertinente soluționării litigiului dedus judecății, ori excepția de neconstituționalitate este ridicată asupra prevederilor articolului 16 lit. g) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006 aplicabile în cauza civilă menționată.

Corespunzător, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de avocatul Eugeniu Rusu, în interesele lui Alexandru Martalog, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 16 lit.g) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

În conformitate cu art.art. 12/1, 269-270 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d i s p u n e :

Se admite cererea depusă de avocatul Eugeniu Rusu, în interesele lui Alexandru Martalog, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 16 lit.g) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, în raport cu dispozițiile art.art.7,16 alin.(2), art.20, 23 alin.(2) și art.54 din Constituția Republicii Moldova.

Se sesizează Curtea Constituțională în vederea realizării constituționalității articolului 16 lit. g) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere și sesizarea avocatului Eugeniu Rusu în interesele lui Alexandru Martalog.

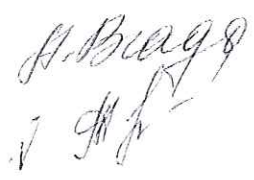
Încheierea separat nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,
Judecător

Ana Panov

Judecători

Angela Braga

Viorica Mihaila

